

Партнерством у реформе

Ведро на Кеју и у животу

Страна 5

Добановци пригрлили Грмовац

Страна 7

Оаза у Земуну - дечија кућа

Страна 6

Волонтери - ослонац реформе

Страна 4

Цивилизацијски ниво неког друштва огледа се у односу према оним његовим члановима који нису у стању да сами решавају различите проблеме у којима се налазе. Социјална политика, и разноврсност облика рада у овој делатности зависи пре свега од нивоа материјалног благостања и способности државе да финансира ову врсту потреба. Али, нису само финансије довољан услов за успешност. Свест грађана о потреби ангажовања на решавању социјалних питања често је подједнако драгоцене и неопходне као и велике суме новца.

Пројекат „Реформа социјалне политике у Србији“ који се реализује у четири пилот општине – Земуну, Бору, Краљеву и Ужицу има за циљ пре свега да ангажује на разне начине што већи број грађана и укључи их у активности социјалне подршке и заштите. Почев од тога да се грађани који имају свој или породични проблем активно укључе у његово решавање, до ангажовања ширег круга волонтера, од стручњака до обичних грађана, који на овај начин остварују своју професионалну и људску потребу да некоме помогну. Држава није свемогућа ни свевидећа. Државе које то желе да буду често постају тоталитарне, а резултати „добрих намера“ катастрофални. За разлику од политичких, партијских, полицијских или милитарних друштава, овај Пројекат доприноси развоју *цивилног друштва* – друштва у којем грађани нису пуки објекат над којим се извршава нечија политичка воља, него грађани постају активни субјекти који помажући себи у ствари, у укупном збиру, помаже и друштву, држави. Цивилно друштво је оно у којем изабрана власт има поверења у своје грађане и препушта им да се за општу добробит организују на решавању животних проблема.

Током протеклих година у нашој земљи су реализовани бројни донаторски програми у области социјалних потреба – али су они најчешће били краткорочни, задовољавали су неку хитну потребу, у новцу или хуманитарним пакетима. Овај Пројекат је другачији – он представља покушај да се системским променама, децентрализацијом одлучивања и рада у овој области омогући трајање и самоодрживост разноврсних пројеката на нивоу локалних заједница. Осим финансирања Центара за социјални рад, редовних и специјализованих образовних и здравствених институција, овим пројектом се отвара могућност грађанима да организовани у разна удружења сами укажу на проблем и предложе активности на његовом решавању, управо у партнерству са јавним институцијама и државним органима.

На пример, у рад на превенцији наркоманије осим полиције и лекара морају да буду укључене и школе, родитељи, и сама деца уз подршку органа локалне самоуправе који располажу буџетима. Ти буџети су настали из прихода грађана, тако да они имају пуно право да за разноврсне потребе из тог буџета буду и финансирани.

Списак социјалних потреба је у нашој средини подужи. Током претходне две године Општински координациони одбор за социјалну политику Земуна, састављен од представника јавних установа, општинске власти и невладиних организација, дефинисао је у Општинским акционим плановима стратешке области деловања – помоћ старима, маргинализованим групама - избеглице, расељена лица, Роми, лица са посебним потребама, непотпуне породице и незапослени. Од априла ове године реализују се четири изабрана пројекта од којих су три пред завршетком, а од септембра започели су свој иновативни рад још шест пројеката који ће трајати у наредних шест месеци. Упознавање јавности – како ширег јавног мњења, тако и запослених у јавним институцијама и државним органима о циљевима, садржају и резултатима ових пројеката задатак је овог Билтена који ће наредних месеци настојати да држи корак са бројним активностима овог стратешког, реформског пројекта.

Д.С.

Пројекат Репорте социјалне политике у Земуну - искуства из Земуна за цео Београд

Земун има највише социјалних проблема и највише пројеката

Земун, као градска општина Београда, која има преко 200 хиљада становника, због својих специфичности има највише горућих социјалних проблема разних видова. Наканда типично индустријска средина, данас са великим бројем радника који су без посла, велики број избеглих и расељених лица који су се у Земуну настанили, као и велики број сиротињских насеља без икаквих комуналних услова за живот, чине ову општину црном тачком на социјалној карти не само града Београда него и целе Србије.

Међу многим донацијама Европске уније које су после октобра 2000. године почеле да долазе у нашу земљу, у области развојних програма, Одељење владе Велике Британије за међународни развој (ДФИД) је, подржало пројект реформе у области социјалне политике. Реализацију пројекта добила је агенција Birks Sinclair из Енглеске која је осим искуства из времена привредних реформи у сопственој земљи реализовала и сличне програме у земљама бившег источног блока. Као пилот општине са израженим социјалним потребама у Србији су одабрани Земун, Краљево, Бор и Ужице, а фонд непосредне финансијске помоћи за реализацију пројекта је милион евра, или око 250 хиљада за сваку општину.

Канцеларија Земунског Општинског координационог одбора за социјалну политику (ОКОСП) успешно је пребродила разне потешкоће са којима се суочавала на почетку рада. После почетног неразумевања о каквом се пројекту реформе ради, успостављена је квалитетна сарадња са представницима Скупштине општине и институцијама, па је после процеса израде локалних акционих планова и тендера расписаног крајем 2003. године почетком априла почела реализација четири усвојена пројекта од којих ће се крајем октобра и почетком новембра окончати три, а

Са једног од састанака ОКОСП у Косовској 9

„Дуга“ ће радити до краја марта идуће године.

Као најзначајнији проблеми из области социјалне политике, у Земуну су идентификовани **Проблеми старих, Незапосленост и неадекватна запосленост, Маргинализоване групе (избеглице, расељена лица, Роми), Социјална патологија (алкохолизам и наркоманија), непотпуне породице (самохране родитељи), лица са посебним потребама.**

На три јавна конкурса од новембра 2003. до августа 2004. пријављен је укупно 41 пројекат, а Комисија за избор је одобрила 14 пројеката.

Први је почео да се реализује пројекат „Сви заједно – интеграција снага“ који НВО „Ведрa“ изводи у партнерству са специјалном ОШ „С.Ј. Сирогојно“ и саветовалиштем за брак и породицу Центра за социјални рад, а бави се проблемима породица које имају проблема са децом ометеном у менталном у развоју. НВО „Дуга“ је укључила младе волонтере студенте са сродних факултета и Ученике завршних разреда у програм помоћи ученицима основних школа „Петар Кочић“ и „Бранко Радичевић“ који имају проблеме са учењем и понашањем. Припрему деце предшколског узраста Ромске популације из угрожених социјалних средина насеља „Војни пут“ и „Бачки иловник“ за полазак у школу, у облику децијег вртића организовала је НВО „Центар за едукацију и образовање Рома у Србији“. Месна заједница Добановци реализује пројекат „Мост“ у оквиру којег је комбијем

обезбеђен свакодневни превоз становницима удаљеног насеља „Грмовац“ ђацима и старима, до центра Добановаца, до школе и амбуланте, уз организацију дружења и упознавања са староседеоцима.

Ова прва четири пројекта су у пуној мери оправдала очекивања и показала на делу своју корисност за грађане којима је подршка потребна.

У другом кругу јавног конкурса одабрано је још шест пројеката чија је реализација започела у септембру. Области којима се ови пројекти баве су **превенција наркоманије** (НВО „Наш Свет“), **интеграција Ромске деце у школски систем** (НВО „Хуманост“), **подршка социјално искљученим категоријама старих и и избеглица** у Сурчину („Ластавица“, **незапослени** („Савез незапослених Земуна“), **подршка једнородитељским породицама** (НВО „Самохране мајке“), и **аудио библиотека за следе** (Удружење родитеља слепих и слабовидних лица). Реализација ових пројеката ће трајати до марта, односно јуна 2005. године.

Трећи круг Тендера којим су коначно расподељена сва предвиђена средства у укупном износу од око 250 хиљада евра, завршен је крајем октобра, а одобрена су још четири пројекта.

Успешним реализовањем пројеката, потврдом њихове непосредне користи за грађане, отварају се врата за даље финансирање из буџета локалне заједнице – Скупштине града Београда и СО Земун што је и био стратешки циљ овог реформског Пројекта на нивоу Републике Србије. Осим реализације пројеката, њиховог праћења и евалуације, Земунском одбору предстоји и значајан посао – упознавање представника осталих Београдских градских општина са земунским искуствима и њихова примена у целом региону Београда.

Д.С.

КОМИСИЈА ПРВОГ ТЕНДЕРСКОГ КРУГА: ВЕЛИМИР ПЕШИЋ, АНДРЕЈА МЛАДЕНОВИЋ (СО ЗЕМУН); МИЛОСАВ МИЛОСАВЉЕВИЋ, МАЈКЛ РУНИ, ПРЕВОДИЛАЦ, И ВЕСНА ЦИПРОШ

Стално саветодавно тело

Избору Општинског координационог одбора за социјалну политику претходио је низ припремних састанака у локалној самоуправи, институцијама, и са представницима невладиних организација Земуна одржаних током 2002. године. Неопходан услов за био је и обезбеђивање просторија за рад Канцеларије, па је први конститутивни састанак овог тела одржан 17. јануара 2003. године.

Чланови Одбора, чији ангажман је волонтерски, су **ПРОСВЕТА** **Јованка Стојић**, директор ОШ „Бранко Пешић“ **ЗДРАВСТВО** **Весна Сузовић**, десфектолог, Дом здравља Земун **СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА** **Маца Тркуља**, директор Центра за социјални рад Земун, и **Марина Гишковић**, социјални радник Градског Центра за социјални рад **ЗАПОШЉАВАЊЕ** **Жељка Зеленовић Вуковић**, начелник

одељења за помоћ при запошљавању у Националној служби за запошљавање **ЛОКАЛНА САМОУПРАВА** **Андреја Младеновић**, потпредседник СО Земун и **Владимир Новицки**, члан Извршног одбора СО Земун **НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ** **Сања Милорадовић**, НВО „Ластавица“ из Сурчина, **Радован Дудић**, из Савеза незапослених Земуна, **Душица Бурсаћ Радичић** НВО „Самохране мајке“ и **Драган Стојковић**, Клуб матичне културе Земуна.

Одбор је до сада одржао 26 седница. Као доказ добре воље да се реформи социјалне политике приступи у јаким партнерству говори и одлука усвојена на седници Скупштине општине Земун одржаној овог лета, којом је Општински координациони одбор за социјалну политику (ОКОСП) институционализован као стално општинско саветодавно тело, у саставу у којем ради од свог оснивања.

ВОЛОНТЕР

БИЛТЕН КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА
ЗА РЕФОРМУ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
ОПШТИНЕ ЗЕМУН
www.projekatrsp.org

Издаје

Канцеларија пројекта
Земун, Косовска 9/III
Тел: 316-0674
е-маил: pro.ze@yubc.net
За издавача

Татјана Боројевић

Уредник издања
Драган Стојковић

Графичка продукција
Мост Арт

Земун, Главна 10
Тел: 2193-348

е-маил: mostart@eunet.yu

НАШ ГОСТ: Татјана Боројевић, координатор Канцеларије Пројекта у Земуну

Одрживост пројеката реформе је у интересу свих

● **КАКО ЈЕ ДОШАО ДО ИЗБОРА ЗЕМУНА ЗА ПИЛОТ ОПШТИНУ У ПРОЈЕКТУ РЕФОРМА СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ У ЗЕМУНУ?**

Поред Бора, Ужица и Краљева, Земун се квалификује у ову пилот групу пре свега због разних статистичких показатеља који су га сврставали у локалну средину са нагомиланим проблемима. Али, исто тако, и због угледа који су ван Земуна имале поједине невладине организације и њиховог искуства у социјалном и хуманитарном раду.

● **У ОПШТИНИ ЗЕМУН ТОКОМ 2004. ГОДИНЕ СУ ЗАВРШЕНА ТРИ КРУГА КОНКУРСА, У ТОКУ КОЈИХ СУ РАСПОДЕЉЕНА СРЕДСТВА У УКУПНОМ ИЗНОСУ ОД ОКО 250.000 ЕВРА, НА 14 ПРОЈЕКТА ЧИЈА ЈЕ РЕАЛИЗАЦИЈА У ТОКУ. ОДАКЛЕ ПОТИЧУ ОВА СРЕДСТВА?**

Средства у овој првој „инсталационој фази“ потичу од иностраног донатора, Одељења за међународни развој владе Велике Британије. Пројекат реализује консултантска фирма Биркс Синклер која има дугогодишње искуство на сличним поословима у земљама у транзицији.

Конкурси

Први Конкурсни круг је трајао од 22. новембра 2003. године. до 10. јануара 2004. године, а пројекти су почели са реализацијом од 1. марта 2004. године. У првом кругу Конкурса пријављена су 22 пројекта, од којих су 4 позитивно оцењена.

Други Конкурсни круг је трајао од 15. марта 2004. године. до 23. априла 2004. године, а пројекти су почели са реализацијом од 01. јула 2004. године. На другом кругу Конкурса пријављено је 13 пројекта, од којих је 7 позитивно оцењено.

Трећи Конкурсни круг је трајао од 24. јула 2004. године. до 3. септембра 2004. године, а пројекти почињу са реализацијом од 1. новембра 2004. године. У овом кругу Конкурса примљено је 6 пројекта, од којих је 5 позитивно оцењено.

По завршетку ове прве фазе, Енглези се повлаче, а на нама је да наставимо да примењујемо модел који показује у разним земљама, одличне резултате.

● **ШТА ЈЕ ПРЕТХОДИЛО КОНКУРСИМА?**

Конкурсима и одлучивању о избору пројеката претходиле су припреме које су трајале скоро две године. Најпре је формиран Општински координациони одбор за социјалну политику (ОКОСП) који су сачињавали представници најзначајнијих институција – Центра за социјални рад, Дома здравља Земун, Завода за тржиште рада, образовних установа, представника општинске власти и невладиних организација. Основана је и опремљена Канцеларија пројекта која се налази у Косовској 9. Одржано је 25 састанака овог Одбора на којима су вршене опсежне припреме за реализацију пројекта у Земуну. Процес израде Општинског акционог плана (ОАП) започет је почетком 2003. године. ОКОСП је идентификовао најзначајније проблеме из области социјалне политике: Проблеми старих; Незапосленост и неадекватна запосленост; Маргинализоване групе; Социјална патологија (алкохолизам и наркоманија); Непотпуне породице (самохране родитељи); Лица са посебним потребама. Акциони планови из ових проблемских група су

били основни документ који су користили апликанти за планирање и усмеравање својих активности.

● **КОЈА ЈЕ ПРЕОКУПАЦИЈА РАДА ОДБОРА У ОВОМ ПЕРИОДУ?**

Пре свега то је анализа ефеката које су имали пројекти који су у реализацији, а финансирани су из ОАП буџета. Затим, ревидирање општинских акционих пројеката – формирање локалне стратегије за социјалну политику. После завршених Конкурса можемо да се посветимо ажурирању базе података Геомапирања. Посебан задатак представља обука и стварање техничких услова који ће омогућити члановима ОКОСП-а да формирају буџет из нових извора из кога ће се наставити финансирање пројеката који су у току реализације.

● **КАДА ЋЕ ИСКУСТВА ЗЕМУНА КАО ПИЛОТ ОПШТИНЕ БИТИ ПРИМЕЊИВА И У ЦЕЛОМ БЕОГРАДСКОМ РЕГИОНУ?**

Значајан посао је припрема за Регионалног састанка који ће општина Земун организовати 3. децембра 2004. године, а намењен је другим Градским општинама и Градским властима. Овај састанак је посебно битан не само у циљу ширења добре праксе која су стечена за задње 2 године колико траје Пројекат, него и за представљање резултата рада Градским властима како би се обезбедила додатна средства за општински буџет. Та додатна средства у општинском буџету била би намењена за нас-

тавак пројеката који су финансирани из ОАП средстава и за наставак расписивања Тендера по принципу који је коришћен у досадашњем раду канцеларије. Наравно, само пројекти чије

активности имају видан позитиван ефекат на локалну заједницу биће предложени за наставак финансирања.

● **КАКВА ЋЕ БИТИ СУДБИНА ПРОЈЕКТА КОЈИ СЕ САДА ЗАВРШАВАЈУ?**

Два пројекта из првог круга Тендера (Носиоци пројеката МЗ Добановци - МОСТ - Клуб старих лица, и НВО „ВЕДРА – дечија кућа“ - Интеграција снага – сви заједно) завршавају са својим активностима крајем октобра, односно крајем новембра тако да је неопходно пронаћи средства за наставак ових активности како уложени труд не би био узалудан, а очекивања њихових бројних и очито задовољних коиспника изневерена.

● **ШТА ОЧЕКУЈЕТЕ ПОСЛЕ ПРОМЕНА У ЛОКАЛНОЈ ВЛАСТИ ПОСЛЕ НЕДАВНИХ ИЗБОРА?**

Област којом се ми бавимо нема везе са партијским и политичким поделама. Било ко да је на власти треба да брине о потребама својих грађана. Не могу да верујем да би се неко могао на било који начин огрешити о овакав пројекат који показује своју оправданост и непосредну корист за најугроженије грађане. Настављамо да радимо нормално, чак очекујемо много веће учешће локалне самоуправе, пре свега надлежних у органима Скупштине града Београда који су стварно надлежни за Земунски пројекат.

Геомапирање

Једна од основних компоненти Пројекта је база података под називом Гео-мапирање, која даје социјалну слику општине Земун изражену кроз статистику појединих циљних група и њихову територијалну распоређеност. Помоћу овог софтвера могу се идентификовати узајамно повезани проблеми који су доминантни у одређеним деловима града – на пример, где има највише једночланих старачких домаћинстава, или где има највише незапослених. Основна територијална јединица која је коришћена у формирању софтвера су некадашње Месне Заједнице општине Земун. Информативну основу базе података сачињавају подаци добијени на попису становништва 1991. и 2002.

године, док информативну надоградњу сачињавају подаци из институција - Центар за социјални рад, Завод за тржиште рада, Основне школе, МУП, Црвени крст, Општина.

- У будућности, како је предвиђено Пројектом, подаци ће се редовно ажурирати и бити на јавној употреби свим заинтересованим. Највећу корист могу имати управо оне организације и удружења грађана које желе да се баве иновативним радом у социјалној политици и које ће на основу ових мапа моћи да препознају проблеме и планирају

пројекте који ће се њима бавити, поручује Боројевић

НВО "Дуга" са својим партнерима уводи нову праксу

Волонтери су ослонац реформе социјалне политике

Смањење неуспеха у школи и побољшање укључивања деце у социјалну средину је пројектни задатак који је себи поставила НВО „Дуга“ и спроводи га у сарадњи са својим партнерима, Саветовалиштем за децу и омладину при Диспанзеру за ментално здравље Дома здравља у Земуну, и са основним школама „Петар Кочић“ из Земуна и „Бранко Радичевић“ из Батајнице од априла ове, до марта идуће године.

Уз подршку ментора, школских психолога, педагога, стручњака из Саветовалишта и НВО „Дуга“, оформљене су групе младих волонтера које ђацима од II до VIII разреда помажу да превазиђу тешкоће са којима се у школи суочавају.

- Волонтери су млади, студенти Дефектолошког факултета, Учитељске академије, и других факултета, али и ученици VII и VIII разреда – објашњава Весна Живановић, психолог у ОШ „Бранко Радичевић“. – Деца, која имају расуту пажњу, која су хиперактивна или импулсивна, по правилу слабије уче и имају проблема са својом околином. Наш волонтерски тим има око тридесет активиста, 7 студената и 23 ђака, а исто толико има и одабраних ученика са којима се индивидуално ради. Наравно ради се и са групама, целим одељењима, када у разреду искрсне неки проблем.

Председник НВО „Дуга“ проф. др Слободанка Гашић Павишић објашњава да деца којој се на овај начин поклања пажња припадају пре свега једној од три угрожене социјалне групе – сиромашни, избеглице и Роми; деца из

ВОЛОНТЕРИ СЕ ДОГОВАРАЈУ О НАЧИНУ РЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА

проблем, или га праве. - Истраживање у 21. земунској основној школи које је обухватило 9.635 ученика показало је да чак 7,14% показује неуспех у школи, а да је једна трећина од неуспешних из Ромске популације. Овакав пројекат, који је новост у нашој средини, у другим земљама, у Словенији, или Пољској на пример, је саставни део школског система, а у вишим разредима је Волонтерство чак и изборни предмет. Волонтерство је у пракси цивилног друштва значајан превентивни рад и

бити запажени и да ће наша искуства користити не само другим школама у Земуну, него и у реформи школског система, поручује Слободанка Гашић.

Под будном пажњом „Дуге“ и ментора у школама, осим индивидуалног и групног рада са ђацима посебна активност је обука и усавршавање волонтера са којима се одржавају редовни састанци и који се упућују на разне семинаре и скупове о волонтерском раду.

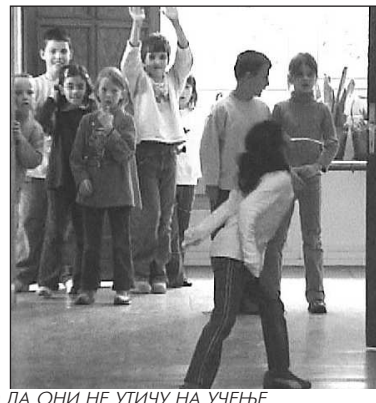
О озбиљности и виском стручном нивоу у реализацији пројекта сведочи уредна документација – од разних упитника и спискова до спроведених социометријских истраживања на крају и на почетку школске године. - Праву евалуацију моћи ћемо да утврдимо после резултата истраживања која ћемо спровести при крају нашег пројекта, у фебруару идуће године, каже председница „Дуге“ и поручује

Слободанка Гашић Павишић

УЧИТЕЉИЦА: НЕМИРЛУКА ЈЕ УВЕК БИЛО, АЛИ МИ ЖЕЛИМО ДА ОНИ НЕ УТИЧУ НА УЧЕЊЕ

непотпуних породица, и деца са посебним потребама због смањених способности, али у њу су укључена и друга деца која имају неки

за друге социјалне потребе и проблеме – помоћ старим лицима, превенција наркоманије, интеграција маргинализованих група и појединачна. Очекујемо да ће резултати нашег рада

да ће ова екипа за подршку младима у сваком случају, и по истеку овог пројекта, наставити своју мисију – без обзира на подршку коју од друштва и сами очекују.

Примери за углед

Дечак VI разреда из непотпуне породице, који живи са мајком и у потпуно женском окружењу имао је средином другог полугодишта чак три јединице. Када је бригу о њему преузео наш волонтер Милош, дечак је врло брзо савладао страхове од изласка на таблу, од свог окружења, и разред је завршио као скоро врлодобар ђак. Једној девојчици је умрла мајка, и захваљујући подршци нашег волонтера, она је успела да превазиђе трауму и успостави поново однос са реалношћу, наводи примере Марина Поповић, психолог у ОШ „Петар Кочић“.

Лична карта пројекта

Назив пројекта:
ВОЛОНТЕРИ - ДОБРОВОЉНИ РАД МЛАДИХ НА ПРУЖАЊУ ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ОБРАЗОВНИМ ПРОБЛЕМИМА
Носилац пројекта: НВО "ДУГА"
Партнери: Саветовалиште за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље Дома здравља у Земуну, Основна школа „Петар Кочић“ у Земуну и ОШ "Бранко Радичевић" у Батајници
Руководилац пројекта:
проф. др Слободанка Гашић Павишић
Трајање: април 2004 - март 2005.
Адреса: Н.Бгд, Омл. бригада 62
Телефони: 21-51-129
Е-маил: centarduga@ptt.yu

Пракса за будући позив

– Један од проблема које смо успешно решили разговорима била је и подела међу ученицима коју су направиле иначе две одличне ученице, међусобне ривалке. Оне су толико далеко ишле да су лењиром мериле чија је петица већа, или која има више цветића на хаљиници, прича волонтер Вук Јошић, који је завршио медицинску школу и студент је Дефектолошког факултета у Београду. - Волим ову врсту рада и начин помагања деци. Ми се са нашим штићеницима дружимо, саветујемо их, помажемо им да савладају страхове, да прелазе тешке лекције и да превладавају међусобне конфликте. Ово је за мене изврсна пракса за будући позив који сам изабрао, каже Вук.

НВО „ВЕДРА“ помаже деци са посебним потребама

Оболела деца нису само незанимљива статистика

Ужас је задесио породицу Прица када је њихова седмогодишња ћерка тешко повређена у саобраћајној несрећи, али је пакао у њиховим животима створио тек лекарски немар, који је Јелену оставио са трајним менталним оштећењима. Вишегодишњу Јеленину рехабилитацију у државним здравственим установама мајка Ружица описује као „понижавајуће искуство, где се све сводило на пола сата вежби које апсолутно не служе ничему, пет минута разговора и куцање извештаја“. Лекаре Јелена није занимала и сви су је гледали само као случај за статистику.

„Толико смо се прегњали са социјалним око рефундирања трошкова за прописане лекове да смо дигли руке. Замислите када су нас питали да ли моје дете мора да пије баш те лекове!“, прича Ружица.

Оба супружника су остала без посла, па је Јелена имала приватног физиотерапеута и лекове, док су могли из стана продавати ствари.

Ствари су кренуле на боље тек уз помоћ невладине организације „Ведре - дечја кућа“ из Земунa. Ружица са захвалношћу истиче да је „Ведра“ бесплатно помогла Прицама да дођу до терапеута који је заинтересован за пацијента и до лекова који су после 20 дана показали код Јелене знакове побољшања.

РАДОВИ ЛИКОВНЕ РАДИОНИЦЕ И НАРОДНЕ РАДИОСТИ БИЛИ СУ ИЗЛОЖЕНИ У ГАЛЕРИЈИ СТАРА КАПЕТАНИЈА

Руководилац „Ведре“ Данијела Вуковић каже да је Јелена само један од бројних примера како искусни стручњаци ове НВО разних профила, бесплатно пружају подршку институционалној терапији детета, а породици помажу у превазилажењу свакодневних проблема.

„Родитељи нам се јаве, код њих оду наш лекар и психолог да мало попричају са њима и виде дете. Када стекну први утисак о потребама детета и породице, на састанку у „Ведри“ одредимо начин на који можемо да им

Детету у сусрет

У општини Земун стручњаци „Ведре“ тренутно бесплатно раде индивидуалне третмане по кућама за 15 деце ометене у развоју, старости до 14 година. „Детету у сусрет“ назив је индивидуалног третмана у коме стручњак у кући континуирано обезбеђује третман детету, обилазећи га 1-3 пута недељно, проводећи просечно са њим 1-1,5 сати. То је укупно 300 третмана за пола године. Посебна активност је „Дечја радост“, односно додељивање 100 поклон пакетића за исти број деце.

помогнемо и ко ће од стручњака да води третман. Поред третмана дајемо подршку породици саветодавним услугама, помажемо у набавци лекова или посредујемо да се дође до неког стручњака или институције“, каже Вуковић.

„Овим стручним третманима настојимо да створимо услове за психофизички и социјални развој деце са посебним потребама. Затим, желимо да им омогућимо да промовишу своје могућности учешћем у културним и уметничким активностима. Посебно је важно да

успоставимо правилан контакт родитеља са дететом, да схвате његова права“, истиче Вуковић.

У том циљу, „Ведра“ обезбеђује и психотерапију за родитеље под називом „Очувајмо породицу“ у простору партнерског Саветовалишта за брак и породицу Центра за социјални рад Земун. Стручњаци „Ведре“ раде 1-3 третмана месечно по породици. Третман траје око сат времена, и за шест месеци са једном породицом уради се око 20 третмана.

У квалитетној сарадњи са специјалном основном школом „Сава Јовановић-Сирогојно“ организују се и групни третмани. Психолошка радионица за родитеље под називом „Поделимо бриге“ окупи једном месечно 8-10 родитеља и два стручна водитеља. У оквиру ове четворомесечне радионице третмани трају 1-1,5 сати. Креативна радионица „Маштамо, стварамо, учимо“ подразумева ликовну и керамичку групу са по 8-12 деце. Два водитеља брину о активностима сваке групе, које у четворомесечним дружењима од по 1-1,5 сати, могу укључити и заинтересоване родитеље. У ове активности укључено је и троје волонтера чији је задатак да помажу родитељима и деци.

„Ведре“ посебну пажњу посвећује промотивним активностима, које имају за циљ да омогуће деци са посебним потребама излазак из изолације у средини у којој живе. У складу са том филозофијом, у сарадњи са „Сирогојном“ и општином Земун у суботу 9. октобра приређене су две дечје манифестације код Старе капетаније на Дунавском кеју.

„Вредимо, зар не?“, је била продајна изложба радова деце са посебним потребама. Изложбу су пратиле дечје решитације и песме, а специјално наручени клоун је анимирао децу и око стотињак посетилаца делећи балоне и бомбоне. Порет тога, одржана је и дечја представа

„Ведро на кеју“, а читаву манифестацију отворио је координатор канцеларије Пројекта реформе социјалне политике у Србији Татјана Боројевић.

Досадашње активности „Ведре“ биле су могуће управо захваљујући овом пројекту, односно помоћи коју му пружа британска влада И агенција „Биркс-Синклер“. Међутим, како се крајем октобра окончава међународна финансијска помоћ, убудуће ће активности „Ведре“ умногоме зависити од нових извора финансирања, пре свега домаћих донатора.

Вуковић истиче да су капацитети „Ведре“ ограничени. Десетак њених стручњака раде потпуно волонтерски, а организација због малих средстава још нема ни своје просторије, већ користи услуге партнерских организација, школе „Сирогојно“ и Центра за социјални рад. Фискалтурне активности обављају се у основној школи „Надежда Петровић“ на Новом Београду.

„Да би смо наставили да помажемо требају нам домаћи донатори, који су до сада потпуно изостали. Надам да ће нам убудуће помоћи. И у мом случају су последице церебралне парализе настале немаром лекара. Да би постала то што јесам, морала смо на изузетно тежак начин проћи кроз образовни систем, и знам како се

код нас гледа на децу и одрасле са посебним потребама. Наш пројекат је управо прилика да се чују потребе оваквих породица и да се и локална самоуправа укључи у помоћ. А то је јако важно, јер сви врло добро знамо да је један од услова за улазак у Европску унију, обезбеђивање бољих животних услова људима који су ометени у развоју“, упозорава Вуковић.

Као један од будућих приоритета, Вуковић истиче намеру „Ведре“ да се уз помоћ НВО, школа, државних установа и удружења родитеља образује широка мрежа за подршку породицама ометених у развоју.

А за то је поред новца, пре свега потребна добра воља људи и установа да се помогне.

А. АРЕЖИНА

Лична карта пројекта

Назив пројекта:
СВИ ЗАЈЕДНО - ИНТЕГРАЦИЈА
СНАГА

Носилац пројекта: НВО „ВЕДРА“

Партнери: ОШ „С.Ј.Сирогојно“,
Центар за социјални рад,
Саветовалиште за брак и породицу
Руководилац: Данијела Вуковић
Трајање: април 2004 - окт 2004.

Адреса: Земун, Творничка 5
Телефони: 108-158; 064/313-0063
Е-маил: vedra@eunet.yu

Како живи „Оаза“, први вртић за мале Роме у Земуну

Вртић у којем царује другарство

Софија има четири године, зна да броји до десет на енглеском и каже да се презива Рашитовић „као мама, тата и деда“. често сања псе и мачке, и воли да црта лептире. Софија спада међу тридесетак деце, старости од три до седам година, из насеља Бачки Иловик и Војни Пут, која похађају недавно отворен први вртић за ромску децу у Земуну.

„Другаре волим. Овде је лепо, јако“, описује Софија вртић „Оаза“, који је пре неколико месеци у својој породичној кући основао Менсур Халити, председник Центра за едукацију и образовање Рома у СЦГ. Земун је београдска општина са највишом стопом неписмености Рома (чак 82 посто), и Халити истиче да је вртић управо основан да би се ромска деца правремено припремила за полазак у први разред основне школе.

„Наш главни проблем је неприпремљеност ромске деце у доби од 5-6 година за полазак у школу. Наша деца не иду или брзо одустају од школе због непознавања српског језика. често се деси да зато учители мисле да су заостала и шаљу их у специјалне школе!“, примећује Халити.

Све образовне активности вртића прилагођене су интересу годишта детета и специфичностима ромског менталитета. Халити истиче да се први пут примењује метод да све образовне активности обављају високо образовани Роми, који на тај начин код најмлађих промовишу могућност успешност и школованости код припадника властите нације. Тиме се и код њихових родитеља ствара осећај самоодговорности и свест да проблеме Рома не треба да решава држава, већ они сами.

„У почетку смо имали највише проблема са родитељима. Овде су људи специфични и тешки, много пута у прошлости су их преварили, ужасно су неповерљиви и нису пуштали децу у вртић. Међутим, ми смо помогли да се већ 12 деце улише у први разред и сада имамо ауторитет код њих.

То је велики корак напред за нас“, поносан је Халити.

Са посебним задовољством наводи случај када је његов вртић преузео одговорност за три мале Ромкиње, проблематичне за упис у први разред.

„Са њима смо пуно радили, пре него су коначно кренуле у школу. Коначно,

на часу у школи деца су почела да цртају маму и тату, али су само наша деца поред цртежа исписала имена родитеља, и још и целу азбуку! Тај случај је наше велико задовољство. Такође, у оближњој школи „Гаврило Принцип“ је некада била уобичајена допунска настава за Роме, али сада деца коју смо ми припремили више не иду на њу“, каже Халити.

Вртић похађају углавном социјално најугроженија деца, без родитеља или са Косова и Метохије. Боравак и храна у вртићу су бесплатни, као и ауто који ујутро довози и одвози мале Роме, а све захваљујући помоћи британске владе и агенције „Биркс-Синклер“. Ова помоћ је преко финансирања пројекта „Реформа социјалне политике у Србији“, помогла и да се оснује вртић пројектом „Дечји вртић као породична оаза – обезбеђивање подједнаких шанси за предшколско образовање Рома“.

Крајем октобра међународна финансијска помоћ престаје и неизвесно је како ће се вртић убудуће финансирати. Халити забринуто каже да вртић има озбиљан проблем са грејањем.

„Имамо много проблема, јер долази зима а ми немамо грејање. Већ у две просторије више не можемо да радимо и још 15 деце због тога не могу да долазе. Ако не обезбедимо грејање ускоро и остали неће моћи да долазе“, забринут је Халити, али се нада помоћи локалне самоуправе и домаћих донатора.

У помало прохладној просторији десетак деце весело се игра окупљени око младе васпитачице Зезфире Адемовски. Она уз осмех каже да су се деца брзо навикла на вртић. Долазе сваки дан осим викенда око девет ујутро и остају овде по 3-4 сата.

Клинци су дивни. Сваку јутро прво испричају шта су сањали, затим спремамо доручак, дружимо се, певамо, и учимо мало слова и математику. Све иде лако кроз игру“, каже Зезфра.

Менсур Халити, иначе професор на Музичкој академији у београду, почиње да свира клавир. Софија пева: „У свету постоји једно царство, у коме царује другарство, у коме је све лепо, у коме је све нежно, у коме се све радује“. Убрзо сва деца певају. Знају све стихове.

А.А.

МАЛА СОФИЈА У ЗАГРЉАЈУ ВАСПИТАЧИЦЕ ЗЕФФИРЕ

НА ЛЕПШИ ТРЕНУЦИ УЗ ПЕСМУ

Још увек није касно да се спремно дочека зима

Учионица чека грејање

Две опремљене просторије - учионица и трпезарија нису могли да се користе у првим хладним данима ове јесени јер није било обезбеђено њихово загревање. Ипак, залагањем Канцеларије пројекта обезбеђена су додатна средства и у току је уградња пећи. - То ће нам омогућити да реализујемо у потпуности оно што смо замислили, Деца су различитог узраста и знања. Морамо са свима да реализујемо програм који одговара њиховим потребама, а просторија коју смо за то предвидели сада не може да се користи, објашњава Менсур Халити.

Лична карта пројекта

Назив пројекта:
ДЕЧЈИ ВРТИЋ
КАО ПОРОДИЧНА ОАЗА
Носилац пројекта:
НВО ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ РОМА
Партнер: Центар за социјални рад
Земун

Руководилац пројекта:
Менсур Халити
Трајање: април 2004 - јан 2005.
Адреса: Земун, М. Стојановића 10
Телефон: 316-5925
Е-маил: mensurhaliti674@hotmail.com

Месна заједница Добановци пружила уточиште новим комшијама из Грмовца

Добановци пригрлили Грмовац

Добановци су велико и богато село надомак Београда, са преко осам хиљада становника, запослених у пољопривреди, али и у представништвима предузећа „Пепси“, „Навип“, „Центропром“, ПКБ „Металсервис“ и ИМТ.

Добановци међутим имају и своју сиромашнију страну: 240 лица без месечних примања, око 580 лица старијих од 65 година и 30-так инвалида. Недалеко од села налази се и насеље Грмовац, настало средином деведесетих када су тадашње општинске власти Земун доделиле парцеле избеглицама из Хрватске и Босне и Херцеговине. У Грмовцу, смештеном уз аутопут Београд-Загреб, тренутно живи око 800 избеглица, без основних услова за нормалан живот, струје, водовода и канализације.

Да би се задовољиле неке од потреба најсиромашнијих и најугроженијих људи у та два места, Месна заједница Добановци преузела је на себе одговорност спровођења пројекта „Мост“, у оквиру Пројекта реформа социјалне политике. Тако је захваљујући пројекту „Мост“, у мају ове године до насеља Грмовац стигао први јавни превоз. Један комби три пута дневно превози десетак ђака у школу „Стеван Сремац“, и око 60 старих и немоћних људи до Дома здравља у пет километара удаљеним Добановцима. Комби толико значи мештанима Грмовца да су га искитили са цвећем и пешкирима када је први пут стигао у насеље.

„Мучимо се, немамо ни струју, ни воду, па смо плакали када је комби дошао. Сада у минут долази и вози нас код лекара. Не дај Боже да

питке воде, да напуне батерије својих мобилних телефона.

„Нашим пројектом настојимо да сви стари људи у Добановцима и Грмовцу имају елементарне услове за живот у свом социјалном окружењу и да се укључе у животне токове локалне заједнице у складу са својим могућностима и потребама“, каже Миловановић.

У том циљу, за старије грађане често се организују и излети по местима и манастирима у Срему, али се оде и до Београда.

Лична карта пројекта

Назив пројекта: МОСТ

Носилац пројекта: Месна Заједница Добановци, Партнери: Центар за социјални рад Земун, Амбуланта Дома здравља, ОШ „С. Сремац“, Удружење пензионера Добановци

Руководилац пројекта:

Драгица Миловановић

Трајање: април 2004 - нов 2005.

Адреса: Добановци, М. Тита 2

Телефони: 8465-110

Е-маил: mzdob@eunet.yu

У ПОСЕТИ ГАЛЕРИЈИ „СТАРА КАПЕТАНИЈА“

МЛАДЕ ИНТЕРЕСУЈУ КОМПЈУТЕРИ

СТАРИЈИ ВОЛЕ ДА СЕ ВЕСЕЛЕ

останемо без њега“, прича старица Мира Милићева избеглица из Босне.

Секретар МЗ Добановци и руководилац пројекта „Мост“ Драгица Миловановић упозорава да по истеку међународне помоћи, која је трајала од априла до октобра, остаје да се види како ће Скупштина града и новоформирана општина Сурчин наставити финансирање и спровођење пројекта, од којег зависи и будућност грмовачког комбија. Миловановић истиче да су, поред комбија, обезбеђена и два компјутера за Месну заједницу на којима се деца и старији компјутерски описмењују, а пројекат „Мост“ се састоји и од низа активности за 42 старих лица из Грмовца и 170 из Добановаца.

Заједно са партнерима, Удружењем пензионера и инвалида и Домом здравља, Добановци, те Центром за социјални рад Земун, МЗ Добановци у својим просторијама приређује дружење старих и изнемоћних лица 8 пута месечно (понедељком и четвртком). Школски психолог Љубица Тодоровић води са њима занимљиве радионице а осим забавних седељки у Добановцима, Грмовчани користе доласке да би у своје насеље комбијем понели намирнице и балоне

Иако живе на свега неколико километара од престонице, излети су једина прилика за моге мештане да посете Београд први пут после више деценија.

ИЗЛЕТ: НА СВЕТОСАВСКОМ ПЛАТОУ, ИСПРЕД НАРОДНЕ БИБЛИОПТЕКЕ

Директор Дома здравља Добановци Бранка Глоговац каже да на излете обично креће између 40 и 60 старијих особа, које редовно прати помоћ психолога, правника или лекара.

Глоговац посебно истиче да у Добановцима живи око 1200 Словака и да на ове излете, као и на сва остала дружења, заједнички иду избеглице из Грмовца и добановачки Срби и Словаки.

„У почетку је било круто, нису се познавали, али сада су постали баш добри пријатељи. Са уживањем долазе на излете и сви су одмах лепши, млађи и веселији. Видимо да су људи задовољни, па се чак и љубави јављају. Доживљавају трећу младост“, осмехује се Глоговац.

Мештанка Добановаца Радмила Мијатовић-Венгернер можда најбоље сумира резултате пројекта „Мост“:

„Ово је одличан пројекат, немам речи. Свима нама страшно пуно значе ови излети и дружења. Време које овако проведемо, нигде се другде не може добити, ни код куће ни са комшијама“.

А. АРЕЖИНА

ПРОЈЕКТИ ДРУГОГ КРУГА: НВО „Ластавица“ у Сурчину ради већ осму годину

Гнездо у којем је свима топло

Једна од невладиних организација са најдужим стажом у активностима посвећеним угроженим социјалним групама, пре свега женама избеглицама и старим лицима, је „Ластавица“ из Сурчина.

Ластавица је невладина, нестраначка, непрофитна организација, искључиво хуманитарног карактера, основана 1996.г.

Мисија организације је психосоцијално и економско оснаживање избеглих и расељених жена и других лица која припадају маргинализованим групама (деца, стари, домицилни-социјално угрожени).

На сурчинском Обилићевом венцу налази се кућа са двориштем и помоћном зградом у којој су током протекле деценије уточиште нашле десетине угрожених жена. Најпре је то био један вид стационара, привременог колективног смештаја за десетак жена избеглица са којима су рађени и програми радне и психичке обнове. Осим разговора у психолошким радионицама, кроз разне облике дружења и уз рад, ткање на разбојима пре свега, и прављење зимнице, ове жене су налазиле

путеве за превазилажење несрећних околности у којима су се нашле.

Пошто су проблемне становања штићенице „Ластавице“ решиле, делатности ове групе агилних жена коју предводи психолог Соња Милорадовић, усмериле су се на нове облике. Осим пријатног амбијента за дневни боравак уз касфу, новине, ТВ, пројекције видео филмова и посете лекара, социјалног радника, физичке вежбе и савете за здрав живот, ова женска кућа у оквиру Пројекта реформе социјалне политике, омогућава десетинама својих корисника да се оспособе за разне вештине и знања. Курс обуке за активно тражење посла похађа 20 полазника, курс ткања шест, курс енглеског 30, за употребу рачунара оспособљава се 16 полазника. – За наше млађе кориснике је пре свега драгоцено

оспособљавање за употребу компјутера као предност при запошљавању, а за старије чланице као могућност да електронском поштом комуницирају са својом родбином која је расејана по целом свету, каже Соња Милорадовић, руководилац пројекта.

Сања Милорадовић

Изложба „Ластавициних“ ткаља у Етнографском музеју

Уникатне вредности

Текстилна радионица „Ластавица“ приредила је Изложбу уникатних, тканих простирки под називом „ФЛОРА И ФАУНА“ која је одржана почетком августа у Етнографском музеју у Београду. Аутор дизајна Соња Росић а ткаље Радојка Атлагић, Анђа Кисо, Јања Личина и Душанка Вукелић

Текстилна радионица је место на ком се укрштају сви циљеви и све активности невладине организације Ластавица. То је истовремено место за дружење, за производњу, психосоцијалну подршку. Од настанка, кроз радионицу је прошло више од 100 жена, углавном избеглица. Неке од њих су дошле као већ веште плетиле, везиле,

ткаље, неке су се у Ластавици први пут среле са ткањем и израсле у веома креативне и верзиране ткаље.

Изложбе које „Ластавица“ организује имају за циљ промоцију уметничких предмета насталих у радионици - простирки, које су уникатне, аутентичне, ткане у традиционалној, клечаној техници а мотиви су преведени на језик савременог дизајна, као и вредности рада и вештине четири жене избеглице, ткаље које су уз помоћ дизајнерке своју вештину стекле и усавршиле у Ластавици и чији радови заслужују да буду представљени јавности.

Лична карта пројекта

Назив пројекта:

РАД СА СТАРИМ ЛИЦИМА, ИЗБЕГЛИЦАМА И НЕЗАПОСЛЕНИМ

Носилац: НВО „ЛАСТАВИЦА“

Партнери: Центар за социјални рад Земун, ОШ „Вук Караџић“ из Сурчина и Национална служба запошљавања

Руководилац пројекта: Сања Милорадовић

Трајање: септ 2004 - март 2005.

Адреса: Сурчин, Обилићев венац 2

Телефони: 84-00-54

Е-маил: lastavic@eunet.yu

Излет на Топчидер и Авалу

Вежбе за тело природа за душу

У суботу 23.октобра аутобус са излетницима из Сурчинске „Ластавице“ најпре се зауставио у Топчидерском парку, код Конака Кнеза Милоша. Испод крошњи огромног платана излетници су се упознали са историјском причом о Кнезу, зидању конака и анегдотама из живота кнеза Милоша Обреновића и његових савременика коју је испричао Ненад Симић. Док је екскурзија стигла на Авалу пролепшало се време, па је тамо приређен прави спортски дан - организована су разна такмичења и игре а екипе су се звале „Авалска јесен“ и „Авала“. - Открили смо да на излету не мора само да се прави роштиљ, седи, једе и пије, одушевљени су били излетници. Ипак, ни ова „спортска дисциплина“ није изостала - обе екипе су награђене телећом чорбом у Планинарском дому.

НВО „Самохране мајке“: Подршка непотпуним породицама

Важно је да деца нису сама

Подршка деци која живе у непотпуним породицама, са једним родитељем, основна је делатност НВО „Самохране мајке“. Током дугогодишњих разноврсних активности стечено је искуство у раду и углед међу припадницима ове социјално угрожене категорије становника. Дечији вртић „Жабица“ који ради по италијанском „Монтесори“ методу, женска

НАЈВЕЋЕ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЈЕ ЗА ДРАМСКУ РАДИОНИЦУ

радионица „Жаба“, били су до сада ослонац многим самохраним мајкама и адреса преко које су у најтежим временима могли да добију разне врсте помоћи – од савета, разговора, радног ангажмана, до пакета хуманитарне помоћи.

Пројекат „Разумевања и подршке једнородитељским породицама“ реализује се у сарадњи са Основном школом „Раде Кончар“ од почетка септембра ове године. Активности са основним циљем да се деца са једним родитељем у школи осећају равноправним и да им се помогне у савладавању тешкоћа како у учењу тако и у уклапању у средину, одвијају се у оквиру психолошких радионица, рада драмске секције једном недељно, предавања и трибина за децу и родитеље.

Теме су заиста разноврсне. Од предавања о сврсисходности наставе веронауке која држи вероучитељ, до гинеколошких предавања која су слушали и девојчице и дечасти V и VI разреда која држи лекар специјалиста др Сања Тадић.

У оквиру психолошке радионице теме су „О себи“, „О осећањима“, „Однос родитеља деца“, „Учење“, „Пријатељство“, „Љубав“, „Страх“,

На самом почетку пројекта почетком септембра, организован је излет у Сремске Карловце. И поред лошег времена и кише остварен предвиђени програм обиласка овог значајног града из културне историје, а унутар групе постигнут циљ међусобног упознавања и сарадње.

Програми се реализују у просторијама партнера - ОШ „Раде Кончар“ на Калварији. - Посебно значајну димензију програма има учешће деце и родитеља из потпуних породица која се на овај начин сензибилишу за положај у којем се налазе њихови вршњаци, каже носилац програма Душица Б. Радишић директор НВО „Самохране мајке“.

ВЛАДА И ДУШИЦА РАДИШИЋ

Програми

Прва, промотивна Трибина овог пројекта под називом НИСТЕ САМИ одржана је 21. септембра у ОШ „Раде Кончар“. Разумевање и подршка једнородитељским породицама кроз прихватање себи једнаким огледа се у порукама: „Упознајте се“, „Ваше бриге су велике“, дођите да их поделимо“, „Ваш проблем није нерешив“, а говорили су Душица Б.Б.Радишић, Зухра Славковић директор школе, Нада Петронијевић школски психолог, Ирена Јосиповић школски психолог, Љубица Јеленковић психолог, Слободанка Крстић наставник српског језика и Дејан Петровић, драмски радник.

ПРЕДАВАЊА

„ШТА СЕ УЧИ НА ВЕРОНАУЦИ“

(вероучитељ Владимир Пражић)

за децу 12. октобра/за родитеље 19. октобра

„ПСИХОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ У ПУБЕРТЕТУ“

(Гинеколог др; Сања Тадић) -

за децу 18. октобар/за родитеље 19. октобра

О СЕБИ - 20. октобра

О ОСЕЋАЊИМА 3. новембра

ЈА И ДРУГИ 17. новембра

ОДНОС РОДИТЕЉИ - ДЕЦА 01. децембра

Лична карта пројекта

Назив пројекта:
**РАЗУМЕВАЊЕ И ПОДРШКА
ЈЕДНОРОДИТЕЉСКИМ
ПОРОДИЦАМА**

Носилац пројекта:
НВО „САМОХРАНЕ МАЈКЕ“

Партнер: ОШ „Раде Кончар“ у Земуну

Руководилац пројекта:

Душица Б. Б. Радишић

Трајање: септ. 2004 - март 2005.

Адреса: Земун, Цетињска 18

Телефони: 316-14-62

Е-маил: sammajke@eunet.yu

Савез незапослених Земун

Обука за тражење посла

Савез незапослених Земун у сарадњи са Скупштином општине Земун и Самосталним синдикатом реализоваће пројекат „Отвореног клуба“ који у будућности треба да даје разне видове подршке незапосленим лицима.

У самом центру града, у Главној улици број 51 налази се неисторија у којој се одржавају радионице за око 150 корисника – младих Земунца који траже посао. Посао неће сам пасти с неба, каже Радован Дудић, носилац пројекта. – Обучавамо оне који активно траже посао да напишу радну биографију, да користе интернет, да знају сва своја законска права. Такође, за многе је важна психосоцијална подршка јер после дуготрајног чекања многи губе наду и самопоуздање.

Ова невладина организација организује у оквиру Отвореног клуба три типа радионица:

1. СЕКЦИЈА МЛАДИХ; ЛОБИ ЗА ПОДРСКУ САМОЗАПОШЉАВАЊУ МЛАДИХ
2. ПСИХОСОЦИЈАЛНА ПОДРШКА МЛАДИМ НЕЗАПОСЛЕНИМА
3. ВОЛОНТЕРСКИ ЦЕНТАР СА БАЗОМ ПОДАТАКА

Млади, незапослени, могу добити информације о слободним радним местима, како могу добити додатна знања и вестине, како да се представе потенцијалном послодавцу, како да размишљају о сопственом бизнису.

Полазници радионица у циљу што бољег информисања ће добити три врсте брошура: „Како до посла“, „Како започети сопствени бизнис“ и „Добар посао у иностранству“.

Отворени клуб ће радити до марта 2005. године. Заинтересовани се могу јавити на телефоне: 102-944 и 063/ 8652-023.

Лична карта пројекта

Назив пројекта: **ОТВОРЕНИ КЛУБ**

Носилац пројекта: Савез незапослених Земун

Партнери: ОО Самосталног синдиката

Руководилац пројекта: Радован Дудић

Трајање: септ. 2004 - јануар 2005.

Адреса: Земун, Главна 51

Телефон: 102-944 и 063/ 8652-023

Е-маил: nezaposleni@yubc.net

ДРУГИ КРУГ: Један од три пројекта за Ромску децу је у Горњој вароши

Школа из које се деци не иде кући

У старој школи Горња варош преко целог дана ври као у кошници. - Многа деца самоиницијативно у школи проводе цео дан учествујући у разним активностима, она им је као друга кућа, не без поноса каже директор школе Јованка Стојић.

Али, овде није реч о уобичајеној настави. Ову школу похађају деца која су из разних разлога престарела похађање редовне основне школе, па се често дешава да су ђаци прваци напунили 11 година. Куриозитет школе представља слика ученице другог разреда основне школе која седи на часу са својим четворогодишњим дететом, или слика у ходнику где ученицу стрпљиво чекају њен супруг са дететом у крилу и бебом у колицима. То је све само једна од специфичности наше општине у којој су нагомилани разни социјални проблеми. Најизраженији проблем уз незапосленост је, логично, сиромаштво, а највише су погођени припадници Ромске заједнице.

Један од три пројекта који се непосредно бави подршком Ромској деци, реализује се у овој школи.

Циљна група су деца која похађају школу за основно образовање одраслих „Бранко Пешић“ – посебно депортована ромска деца из ЕУ, ромска деца расељена са Косова и Метохије, као и ромска деца из социјално најугроженијих породица са територије општине Земун.

Овим пројектом се пре свега подстиче мотивација за стицање основног образовања. Кључне активности су учење српског језика и ћирилице, здравствено просвећивање, стицање хигијенских навика, помоћ у учењу, креативно коришћење слободног времена који треба да допринесу интеграцији у школску и ширу друштвену средину.

Активности се одвијају у облику радионица о штетности дроге, алкохола и пушења, ликовних радионица, спортских активности, упознавање са основама информатике, и неговањем националне културе кроз фолклор и хор.

Лична карта пројекта

Назив пројекта: ИНТЕГРАЦИЈА РОМСКЕ ДЕЦЕ У ШКОЛСКИ СИСТЕМ

Носилац пројекта: УДРУЖЕЊЕ „ХУМАНОСТ“

Партнери: ОШ „Бранко Пешић“ и локална самоуправа

Руководилац пројекта:

Жилберт Зубеница

Трајање: јун 2004 - март 2005.

Адреса: Драгана Ракића 41/16

Телефони: 063/846-1919

Е-маил: humanost@yahoo.com

ПРВИ СУСРЕТ СА КОМПЈУТЕРИМА

НВО „НАШ СВЕТ“ има проверене методе

Глумом и песмом против дроге

Један од савремених начина рада на превенцији злоупотребе дрога и малолетничке делинквенције је и рад у психолошким драмским радионицама, у којима се уз помоћ музике и визуелних уметности ослобађају креативни потенцијали младих. Овај метод је основ рада који у оквиру Пројекта реформа социјалне политике НВО „Наш свет“ реализује са ученицима земунских основних школа „Десанка Максимовић“ у Горњој вароши и „Бошко Палковљевић Пинки“ у Батајници.

Пројекат је усмерен на едукацију младих 13 – 16 година, али и њихових наставника и родитеља. У његовој реализацији учествују млади глумци, музичари и сликари, али и стручњаци за малолетничку делинквенцију, лекари и инспектори Београдске криминалистичке полиције који упознају родитеље и наставнике са разним начинима препознавања облика понашања деце

Кроз радионице са ученицима VIII разреда и I разреда средње Аутосаобраћајне школе, уз позоришне представе и изложбе код младих се развије знање и разумевање о опасностима, емотивним и социјалним последицама коришћења дрога и указује на алтернативе, промовишући здрав стил живота.

Млада глумица Весна Станковић и њен колега Сениша Убовић, едукатори у овом пројекту, припремају кроз глумачке вежбе ђаке за завршне представе које су планиране за средину децембра.

- Наш циљ нису само представе, боље би било рећи да су оне последица и радосно финале нашег рада. Наш циљ је у самим техничким вежбама помоћу којих се наши учесници отварају и ослобађају, остварују психолошку самоанализу чиме их учимо да у стварном животу лакше пролазе кроз различита емоционална стања, стичу самопоуздање, сигурност како не би били подложни искушењима која им се са свих страна нуде, објашњава Весна у паузи вежби које личе на физкултуру, а уствари су технике припреме глумца за рад на представи.

Лична карта пројекта

Назив пројекта:

ЕУКАТИВНО УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ

ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА

Носилац пројекта:

НВО „НАШ СВЕТ“

Партнери: СУП Београд; ОШ

„Десанка Максимовић“ и „Бошко

Палковљевић Пинки“

Руководилац пројекта: Јелена Гашић

Трајање: септ 2004 - јун 2005.

Адреса: Земун, Карађорђева 11

Телефони: 316-0504

Е-маил: ourworld@eunet.yu

ДОГОВОР ПРЕД ПОЧЕТАК ВЕЖБАЊА

ДРУГИ КРУГ: Аудио библиотека за слепе и слабовиде

Добро види онај ко жели и може да стиче знања

Пројекат који се реализује у Школи за ученике оштећеног вида „Вељко Рамадановић” у Земуну јединствен је у Србији и Црној Гори. Революционарно технолошко достигнуће омогућује слепима и слабовидима да превазиђу баријере које су их остављале на маргинама друштвеног живота.

Сваки хиљадити човек рађа се слеп и нема прилику да се равноправно школује и развија, остаје незапослен, чак без изгледа да се уопште бори за своја права. Кроз живот, ови људи се ослањају на помоћ породице и друштва.

Поразна је чињеница да међу 15.000 слепих и изразито слабовидних људи у Србији и Црној Гори има само 145 средњошколаца и 39 студената. Њих 97,2% немају приступачну литературу (у аудио форми или на Брајевом писму) и сматрају да их то онемогућава да се равноправно укључе у процес образовања.

За слепе и слабовиде писане информације су до сада биле доступне само на Брајевом писму или у виду звучних записа, чија примена је скупа, спора и непрактична. Осим отежаног школовања, слепима и слабовидима је сужена могућност избора занимања и радних места, искључени су из друштвених токова – јавног информисања, праћења недељне и дневне штампе, издавачке продукције.

Ипак, захваљујући савременим технологијама, овој социјално угроженој популацији

предстоје бољи дани. За српски језик развијен је квалитетан говорни софтвер помоћу којег слепи и слабовиди на овим просторима сада могу самостално да користе рачунар и помоћу њега читају и пишу, сами уче и раде. То знатно олакшава њихов развој, положај њихових породица и укључивање у друштво.

Квалитетан синтетизатор говора на основу текста на српском језику – anReader, годинама је развијан на факултету техничких наука у Новом Саду. Постигнути квалитет рачунарски синтетизованог говора из произвољног текста омогућује пријатан рад, лакше коришћење и боље памћење – све то на матерњем, српском језику.

Ресурси за примену нове технологије су пре свега Факултет техничких наука у Новом Саду са тимом стручњака на пројекту AlfaNum који ради на развоју anReadera, затим сви јавно доступни текстови (проза, поезија, часописи), постојећи аудио снимци књига у Библиотеци Савеза слепих и слабовидних Србије, као и једина специјална школа „Вељко Рамадановић”. Посебну улогу у примени ове новине имају родитељи из Удружења родитеља слепих и слабовидних лица.

Циљна група пројекта који се реализује у Земуну као један од пројеката реформе социјалне политике, су ученици и наставници са оштећењем вида школе „Вељко Рамадановић”, али и сви слепи и слабовиди са српског говорног подручја. Међу њима има и дече, жена, сиромашних и других запостављених друштвених група.

Циљеви пројекта су израда аудио библиотеке за слепе и слабовиде (АБСС) ученике свих генерација Школе „Вељко Рамадановић” у Земуну, обука кадрова у ШВР за примену говорних софтвера и одржавање АБСС, као и информисање породица слепих и слабовидних лица о значају појаве говорних технологија за српски језик и могућностима коришћења АБСС.

У току реализације пројекта и увођења појединих сервиса и услуга биће организована основна обука наставника, библиотекара и најнапреднијих ученика и студената који ће стечено знање преносити на кориснике. За одржавање аудио библиотеке биће оспособљено 10 наставника и ученика школе ВР. Аудио библиотеку ће непосредно користити сви ученици, (205) и наставници (10) са оштећењем вида као и сви бивши ученици школе у предвиђеним терминима – директни корисници.

Посредних корисника биће чак 30.000 кад АБСС преко интернета постане доступна свим слепим и слабовидним који говоре српскохрватски језик у бившој Југославији и у дијаспори.

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ РАДМИЛА ЛАБАН СА ВЛАДОМ ДЕЛИЋЕМ РУКОВОДИОЦЕМ ТИМА СА ТЕХНОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА ИЗ НОВОГ САДА

КОМПЈУТЕРИ СУ ПРОЗОР У СВЕТ

Лична карта пројекта

Назив пројекта:
АУДИО БИБЛИОТЕКА ЗА СЛЕПЕ И СЛОВОВИДЕ

Носилац пројекта: Удружење родитеља слепих и слабовидних лица
Партнери: Школа за ученике оштећеног вида „Вељко Рамадановић”; Факултет техничких наука (ФТН) Нови Сад

Руководилац пројекта:
Радмила Лабан
Трајање: септ. 2004 - мај 2005.
Адреса: Цара Душана 143
Телефони: 2198-611; 2616-948
Е-маил: veljkor@yubc.net

ПРОЈЕКТИ ТРЕЋЕГ КРУГА ТЕНДЕРА

Уз вакцине и пакетићи љубави

Сразмерно броју становника, у Земуну је сконцентрисан највећи број Рома који живе на територији града Београда. Несрећне околности ратних збивања на Косову током прошле деценије и њих су довела у Земун, па су тако на неколико локација никла нова сиротињска насеља. Лаудонов шанац, Земун поље, Батајница, су највећа насеља, а демографски подаци из пописа 2002. године су далеко од стварности јер многи становници, пре свега рођена деца, нису евидентирани. Многи од њих немају лична документа, личне карте и здравствене књижице, нису у евиденцијам Дома здравља, службе запошљавања, деца не похађају школу. По неким слободним проценама реч је о преко 10.000 грађана без елементарних људских права.

Центар за афирмацију и интеграцију ромске заједнице (ЦАИР) следећих шест месеци реализоваће програм намењен управо угроженим становницима у остваривању права на здравствену и социјалну заштиту. У сарадњи са Центром за социјални рад, Домом здравља и Центром за права мањина организује се мобилни тимови у чијем саставу ће бити стручњаци из области здравства и образовања, педагог, лекар педијатар, правник, социјални радник. Они ће обилазити кризно подручје и од куће до куће вршити здравствене, систематске прегледе, вакцинисање. Предвиђене су и бројне радионице, на којима ће се становништво обучавати између осталог и о поступку издавања личних документа. Руководилац овог пројекта Исмет Јашаревић поручује – У новогодишњим свечаностима нашим корисницима ћемо у сарадњи са хришћанским удружењима поделити пакетиће пуне љубави.

Лична карта пројекта

Назив пројекта: ИНТЕГРАЦИЈА РОМА У ЗЕМУНУ
 Носилац пројекта: Центар за афирмацију и интеграцију ромске заједнице (ЦАИР)
 Партнери: Дом здравља Земун, Центар за социјални рад Земун, Центар за права мањина.
 Руководилац: Исмет Јашаревић
 Адреса: Београд, Карађорђева 79
 Трајање: нове. 2004 – април 2005.
 Телефон: 644-206
 Е-маил: cairk.pen@yahoo.com

Мост се наставља од Грмовца до Бољеваца

Изузетно добра искуства која је НВО „Мост“ стекла у реализацији пројекта са мештанима Грмовца и Добановаца, биће примењена и у насељу Бољевци. Пројектом су обухваћена незапослена лица, млади, и стара лица. У просторијама Месне заједнице за децу из социјално најугроженијих породица организују се бесплатни допунски часови из математике, физике, хемије, страних језика. Часове ће држати незапослени професорски кадар и апсолвенти факултета који живе у селу, као и пензионисани професори и наставници.

Средствима пројекта биће оспособљен за коришћење простор Месне заједнице у којем ће осим ове наставе моћи да се одвијају и активности локалног Клуба старих лица села Бољеваца, Петровчића и Прогара. И ова месна заједница ће добити комби који ће моћи да побољша комуникацију

одвих удаљених места са својим центрима у Сурчину и Земуну.

Посебан куриозитет Бољевачког пројекта представља и још један вид добре сарадње са Словачком заједницом јер ће се кроз рад са децом приближавати различите културе.

ОШ „БРАНКО РАДИЧЕВИЋ“ ЈЕ ЦЕНТАР КУЛТУРНОГ ЖИВОТА У БОЉЕВЦИМА

Лична карта пројекта

Назив пројекта: ПОМОЋ НЕЗАПОСЛЕНОГ ПРОФЕСОРСКОГ КАДРА ДЕЦИ ИЗ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ СЕОСКИХ ПОРОДИЦА
 Носилац пројекта: НВО „МОСТ“
 Партнери: Месна заједница Бољевци, ОШ „Бранко Радичевић“, Удружење пензионера из Бољеваца
 Центар за права мањина.
 Руководилац: Борислав Станојловић
 Адреса: Омладинских бригада 85
 Трајање: окт. 2004 – април 2005.
 Телефон: 2164-565
 Е-маил: svetista@net

ПРОЈЕКТИ ТРЕЋЕГ КРУГА ТЕНДЕРА

Дневни боравак у Дому за инвалиде

Дом за одрасла инвалидна лица у Земуну нема довољно капацитета да у стални смештај прими све особе којима је то потребно. Ипак, у њему има довољно услова за дневни боравак и коришћење Домских капацитета – почев од библиотеке, друштвених просторија, до сала за разне вежбе и обуке.

Идеја о могућности дневног боравка у овој установи наишла је на изузетна одзив па је преко разних удружења за инвалиде број пријава надмашио првобитне планове. Уместо 30 корисника у дневном боравку, створићемо услове за њих 50, и то тако што ће они, по распореду, у Дом долазити сваког другог дана, каже Велимир Кнежевић, в.д. директор Дома и руководилац овог пројекта.

Пројекат отварања дневног боравка намењен је особама које нису институционално збринуте, у доби од 20 до 55 година живота. Ова лица најчешће нису у радном односу нити су укључена у било какав програм едукације, па су препуштена монотоним, изолованом начину живота, и зависна од физичке и материјалне помоћи породице. Овим пројектом је предвиђено да се сваког дана нови дневни штићеници довозе и проводе време од 9 до 16 часова. Посебну улогу имају удружења лица са посебним потребама, која учествују у одређивању приоритета, водећи рачуна пре свега о социјалним условима у породицама.

Лична карта пројекта

Назив пројекта: ОТВАРАЊЕ ДНЕВНОГ БОРАВКА У ДОМУ ЗА ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА
Носилац пројекта: НВО Удружење корисника

Партнери: Дом за одрасла инвалидна лица, Локална самоуправа, Мрежа НВО – Удружење за церебралну и дечију парализу, Удружење дистрофичара, Савез паралигичара и квадригичара, Удружење МС.
Руководилац: Велимир Кнежевић
Адреса: Дом за инвалидна лица, Земун, Аутопут 18
Трајање: нов. 2004 – април 2005.
Телефон: 3193-242

У ДОМУ ЋЕ СЕ НАЋИ МЕСТА ЗА СВЕ

Основци преузимају бригу о пензионерима

Збрињавање старих лица која живе сама и којима су потребни различити видови подршке код нас најчешће подразумева њихово смештање у специјализоване установе – старачке домове, или мало лепше речено, Домове пензионера. Многима је то неприхватљиво јер не желе по цену живота да напуштају своје станове, свој кућни амбијент. Савремени приступ овој проблематици у свету значи примену нових модела. Пре свега то је помоћ коју волонтери пружају старим усамљеним лицима у њиховим домовима, али и удруживање неколико таквих лица која живе у већим становима, а у стању су да једни другима пружају помоћ.

Новина у нашој средини биће због тога пројекат који управо почиње са реализацијом у Земуну, а спроводиће га НВО „Координата“. Основне потребе старих лица које не изискују ангажовање стручног кадра – набавка намирница, лекова, плаћање месечних рачуна и сличне услуге могу бити задовољене ангажовањем младих из старијих разреда основне школе, кроз активности Клуба младих волонтера формираног у, основној школи „Лазар Саватић“, пројектном партнеру. На овај начин постиже се и други, подједнако важан циљ овог пројекта – развој хуманистичке свести и осећаја солидарности код популације младих.

Током обуке ђака волонтера за овај рад Клуб ће поред модерне компјутерске опреме

и Интернета нудити и низ активности које чине нова поља интересовања младих а која нису заступљена у школском програму – упознавање са дечијим правима, везе са омладинским клубовима из земље и иностранства, бесплатни летњи и зимски кампови.

Искуства стечена у овом пројекту, пре свега млади људи који ће своје знање моћи да преносе другима и развијају их, постаће један нови ресурс социјалне политике у Земуну.

УЧЕНИЦИ ОШ „ЛАЗАР САВАТИЋ“ КОЈИ ЖЕЛЕ ДА БУДУ ВОЛОНТЕРИ

Лична карта пројекта

Назив пројекта: УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА СТАРИХ ЛИЦА КРОЗ РАД МЛАДИХ ВОЛОНТЕРА

Носилац пројекта:
НВО „КООРДИНАТА“

Партнери: ОШ „Лазар Саватић“ и Центар за социјални рад
Трајање: окт. 2004 – април 2005.
Руководилац: Благоје Куљић
Адреса: Јурија Гагарина 49
Телефон: 063/7725-420
Е-маил: bkuljic@eunet.yu

Пробуђени потенцијали

Општина Ужице није остала поштеђена проблема са којима се суочава већина општина у Србији. Распад великих привредних система у којима је била ангажована већина радно способног становништва условио је експлозију незапослености која је индуковала низ других социјалних проблема.

Надлежне институције и организације нису биле у могућности да одговоре све бројнијим захтевима за помоћ, а један од разлога те немоћи је било непрепознавање начина да се адекватно пружи тражена помоћ. Пројекат реформе социјалне политике чији је примарни циљ изградња и јачање партнерства између институција државе и организација цивилног друштва, пружио је рационалан модел који ће грађанима Ужица дао прилику да реше бар део препознатих проблема из области незапослености, образовања, здравства и социјалне заштите.

Општински координациони одбор у општини Ужице «пустио је у погон» 11 иновативних пројеката који се базирају на активним и аутентичним партнерствима који постављају стратешку основу за одрживе активности, а који тематски одговарају израђеним Акционим плановима.

ЛЕТЊИ КАМП РИВАШЕВИНА у реализацији НВО «Планет арт» има за циљ да активира постојеће просторне и људске капацитете сеоске школе и понуди нови модел ђачког туризма који буди нова интересовања деце, са једне стране, и омогућава родитељима да без великих оптерећења породичног буџета омогуће својој

деци адекватно летовање, са друге стране. Поред тога, овим пројектом се постављају основе за локални одрживи развој сеоских заједница.

УДРУЖЕНИ ДО САМОЗАПОСЛЕЊА пројекат Регионалног центра за мала и средња предузећа у партнерству са Удружењем церебралне парализе, дечије парализе и пlegtија и Националном агенцијом за запошљавање решава проблем 30 незапослених лица који припадају групи тешко запошљивих (самохрани родитељ, технолошки вишкови) и 5 незапослених чланова Удружења кроз оснивање задруге. Повећањем нивоа знања корисника из области предузетништва кроз стручне обуке, уз конкретну помоћ у оснивању задруге и набавци потребне опреме, стварају се основни предуслови за лакше обављање самосталне делатности задругара и тиме решавање проблема њихове незапослености.

«ОБУКА НАСТАВНИКА ЗА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ИЛИ... Говори да те цео свет разуме» Центра за девојке омогућиће да се 20 младих, високообразованих људи, након стицања сертификата Б2 запосле у школама као наставници енглеског језика, за којима постоји потреба. **ЗАЈЕДНО МОЖЕМО ВИШЕ И БОЉЕ** пројекат који заједничким снагама реализују Установа дечијих вртића, НВО «Лира», Средња уметничка школа и Позориштанце «Смајли» активирао је

капацитете дечијег вртића «Бамби» који се налази у центру града, а у коме се реализују музичке, ликовне, драмске и физичке играонице за децу из социјално угрожених породица. Пројекат **Путоказ** поставља иновативни модел повезивања институције који се баве решавањем социјалне проблематике незапослених – Националне агенције за запошљавање и основних административних јединица СО – месних заједница. Циљеви овог пројекта су: оснаживање и подршка незапослених креирањем мреже нових услуга доступних свим заинтересованим групама. Пројекат **Добар пут** Центра плус, Центра за социјални рад и 6 основних и 2 средње школе је направио корак напред у деинституционализацији социјалних услуга када је реч о превенцији насиља и малолетничке делинквенције. Пројектом је предвиђено формирање и едукацију Тимова за превенцију у школама, који чине представници Центра за социјални рад, школа, родитеља и ученика. Резултати првог круга тендера у

Идеалан град за социјални рад

Бор је град у Источној Србији, са 40.000 становника (у општини живи 56.000). Широм света, постао је познат по експлоатацији бакарне руде. У зениту свога рада, годишњи промет Рударско-топионичарског басена (РТБ) достигао је износ од 500 милиона долара. Међутим, непланском експлоатацијом, некономским управљањем, без значајнијих инвестиција у модернизацију, Басен је доведен на ивицу пропасти и тренутно је суочен са огромним проблемима. Како је привреда Бора моноструктурна, заснована углавном на раду РТБ-а, читав град дели исте проблеме.

У Бору је данас преко 7.000 незапослених, уз још неколико хиљада радника, који представљају вишак у предузећима РТБ-а. Од 18.000 запослених, свега 2.000 је запослено у приватном сектору. Просечна примања су испод републичког просека. Изражено је одсуство самоиницијативе у коришћењу неких од постојећих ресурса и у започињању сопственог бизниса. Вишедесетничка експлоатација бакра је оставила праву еколошку катастрофу (прекомерно загађење воде, ваздуха и земљишта, уз огромне количине отпада). Бор је географски дислоциран, односно налази се далеко од главних саобраћајница. Укупан годишњи буџет СО Бор износи свега око 350 милиона динара. У Бору живе 22 националности, од којих су, поред већинског српског народа, у значајној мери присутне још две националне мањине: Власи и Роми. Бор је град без традиције и културног наслеђа. Град је све

старији, јер по подацима из 2002. проценат лица преко 60 година износи 19,4% укупног становништва, док је 1991. године тај проценат био 11,6%. Стопа развода бракова је око 65%. У 2002. години су регистрована 282 малолетна делинквентна, од чега је трећина новорегистрованих. Забележен је 161 случај насиља над децом у породици. Конзумирање алкохола и психоактивних супстанци је у сталном порасту. Све ово је довело до израженог одлива становништва, а посебно младих, због неизвесне будућности.

Са свим овим социјалним проблемима, Бор је био просто «идеалан» град за реализацију Пројекта реформе социјалне политике. Као и у осталим пилот општинама, и у Бору је конституисан Општински координациони одбор за социјалну политику (ОКОСП), као стратешко тело за дефинисање проблема и одређивање приоритета у њиховом решавању. ОКОСП је заснован на партнерству локалне самоуправе, државних институција и невладиног сектора. Током рада дефинисано је седам приоритетних проблема: незапосленост, деца и омладина, стари, лица са посебним потребама, болести зависности, Роми и породично-правна заштита. За сваки проблем су урађени акциони планови, којима су дефинисани приоритети у оквиру сваког проблема и који су представљали основ

за израду конкретних пројеката. У изради акционих планова учествовало је 57 особа, стручних за поједине области. Важно је истаћи да је Привремени орган СО Бор, на седници одржаној 18. јуна 2004. године, донео Одлуку о оснивању ОКОСП-а, као сталног скупштинског тела.

Током два конкурсна круга приспела су 26 пројеката од чега је, након процеса селекције, одабрано пет пројеката за реализацију, уз подршку Пројекта реформе социјалне политике:

МОЗАИК – ЦЕНТАР ЗА ДНЕВНО ОКУПАЦИЈСКЕ АКТИВНОСТИ Пројектом је адаптиран и опремљен простор, бесплатно уступљен од стране СО Бор, за активности лица са посебним потребама. Уз надзор стручњака и учешће свих организација инвалида, осмишљен је садржај, којим ова лица ублажују осећај изолованости у друштву. Носилац пројекта је Хуманитарно удружење Аурора.

општини Ужице, на коме је већина пројеката предвидела активности везане за презентацију сваког пројекта понаособ, условили су одлуку ОКОСП за реализацију пројекта «Комуникациона стратегија» коју реализују ОКОСП Ужице и локални медији: ТВ 5, Радио Ужице и Ужичка недеља. чланови ОКОСП су сматрали да ће се јединственим и организованим медијским и комуникационим активностима, организованим на професионалан начин, ефикасније постићи постављени циљеви реформе социјалне политике. Укратко, пројекат КС представља битан сегмент социјалног маркетинга без кога ће процес реформе социјалне политике бити успорен. Пројекат Удружења пензионера и Центра за социјални рад **БУДИ ПОНОВО СВОЈ** активира социјално искључене пензионере формирањем група и мреже за подршку. Планиране активности имају за циљ да артикулишу проблеме и пронађу најбоља решења за њихово решавање. За 20 незапослених лица административне струке који су остали без посла у процесу реструктурирања предузећа омогућена је обука за обављање самосталне делатности пружања књиговодствених услуга у оквиру пројекта **СМАЊЕЊЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ КРОЗ ПАРТНЕРСТВО СА ПОСЛОДАВЦИМА**, Центра за развој локалних иницијатива и Удружења привредника. Захваљујући пројекту **ОМЛАДИНСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР** проблемима задовољавања културних потреба деца и млади Ужица ће се по први пут приступити на организован начин. Санација и опремање општинског простора «шарена сала» биће само логистичка подршка програмском и структурном дефинисању рада овог центра. Пројектом **ХУМАНОСТ НА ТЕРЕНУ** Удружења лекара, патронажних сестара и техничара, Центра за социјални рад и Дома здравља, постављен је модел заснован на партнерству ресорних институција и струковног удружења за пружање квалитетне услуге неге и помоћи старима у оквиру градских и сеоских месних заједница на територији општине Ужице.

БРАНКИЦА ЈЕРЕМИЋ

БУДИ СЛОБОДАН, РАСТИ ЗАРАВО Пројекат се бави превенцијом болести зависности, тако што се едукују читави тимови едукатора, почев од мултидисциплинарног тима на нивоу општине, до вршњачких едукатора у свим основним и средњим школама у Бору. Пројекат је наишао на изузетан пријем, пре свега код младих, где је број заинтересованих за укључивање у активности далеко већи од предвиђеног. Носилац пројекта је Клуб лечених алкохоличара.

ОМЛАДИНСКИ КЛУБ Пројектом је адаптиран и опремљен простор, уступљен од стране СО Бор. Предвиђене су активности едукативног и креативног садржаја, које до сада углавном нису биле доступне младим људима. Такође, млади ће имати прилике и да сами креирају одређене садржаје у складу са њиховим интересовањима. Носилац пројекта је Одбор за људска права.

ЦЕНТАР ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ РОМА Пројектом је адаптиран и опремљен простор у коме ће се одвијати едукације, пре свега за Роме, из области репродуктивног здравља и планирања породице, рада на рачунару, људских права... Такође биће организована допунска настава и СОС телефон, а све у циљу подизања нивоа свести ромског становништва. Носилац пројекта је Друштво за просвету и културу Рома **Стеван Ђорђевић Новак**.

ЗНАМ ДА ЗНАМ Пројекат се бави едукацијом групе младих Рома из области рачунара и енглеског језика. Циљ је стварање једног здравог језгра међу младим Ромима, који би касније своја искуства и знања ставили у функцију побољшања квалитета живота, пре свега младих Рома. Носилац пројекта је Ромска иницијатива младих **Гулсу соул**.

Тренутно је у току трећи конкурсни круг, у коме је приспело 12 пројеката и очекује се да најмање 5 до 6 пројеката буде подржано.

ДРАГАН СТРИЛИЋ

Осам пројеката у реду за буџет

Краљево је просторно највећа општина у Србији (преко 100 км у пречнику) у којој живи преко 150 хиљада становника, од чега су 30 хиљада избегла и интерно расељена лица.

Општински координациони одбор за социјалну политику је у процес израде локалних акционих планова укључио чак 22 институције и невладине организације. Након јавног конкурса расписаног крајем 2003. године, за прикупљање предлога пројеката који третирају проблеме из Акционог плана, почетком априла почела је реализација прва два усвојена пројекта чије је трајање шест месеци.

Пројекат **Оснажимо породицу, подржимо децу** који реализује **Центар за социјални рад** у партнерству са невладиним организацијама «Полет» и «Кварт», бави се проблемима породица које су оптерећене бројним видовима дисфункције. Наиме, пројекат синхронизовано третира три угрожене групације: самохране родитеље и њихову децу (предшколског и школског узраста), као и групу младих из сеоских средина у којима је присутан пре свега ризик од преурањеног заснивања брака.

НВО Женске иницијативе у партнерству са ромском организацијом КЕС Друштво Ром и Здравственим Центром третира проблеме репродуктивног здравља ромске жене. За потребе спровођења овог пројекта, обезбеђен је нови колпоскоп који је сада доступан свим корисницам здравственог осигурања у гинеколошкој амбуланти у Дому здравља у Краљеву.

Ова два пројекта су у пуној мери оправдала очекивања и показала на делу своју корисност за грађане којима је подршка потребна, те су им је одобрен и продужетак спровођења активности од стране Пројектног тима, а на основу уштеда које су настале током спровођења пројеката.

У другом кругу јавног конкурса одабрано је још осам пројеката, од којих је шест почело са спровођењем активности 1. јула, док су два пројекта везана за средњошколце почели са

спровођењем активности 1. септембра. Области којима се ови пројекти баве су **ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ** (Економска школа), **ПРОБЛЕМИ РОМСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ** – просвећивање ромске популације кроз афирмацију здравих стилова живљења, планирање породице, пре-

венција малолетничког материнства (НВО «Полет»), **ПОДРШКА ЛИЦИМА ОБОЛЕЛИХ ОД МУЛТИПЛЕ СКЛЕРОЗЕ** (Удружење мултипле склерозе), **ПОДРШКА ЛИЦИМА ОБОЛЕЛИХ ОД ПАРАПЛЕГИЈЕ, КВАДРИПЛЕГИЈЕ И ДИСТРОФИЈЕ** (Удружење параплегичара), **ФОРМИРАЊЕ И РАД ЦЕНТРА ЗА МЛАДЕ** (Омладинска организација Кварт), и **ПОВОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА СТАРИХ, ЗБРИНУТИХ У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ** (НВО Максима и Геронтолошки центар). Реализација ових пројеката ће трајати до краја 2004, односно априла 2005. године.

Трећи круг Тендера којим ће коначно бити расподељена сва предвиђена средства у укупном износу од око 18.500.000 динара завршен је 6. септембра. Након рада Комисије за бодовање и селекцију и састанка ОКОСП-а где је извештај Комисије усвојен, одобрено је шест пројеката

Као доказ добре воље да се реформи социјалне политике приступи у јаким партнерствима говори и одлука усвојена на седници Општинског већа Краљево у мају ове године, којом је Општински координациони одбор за социјалну политику (ОКОСП) институционализован као

стално општинско саветодавно тело, у саставу у којем ради од свог оснивања. Решење о институционализацији је донето 27. септембра 2004. године.

Током септембра Одељењу друштвених делатности поднети су Захтеви за одобравање средстава из општинског буџета за подршку раду ОКОСП-а у 2005. години, као и за подршку новим Општинским акционим пројектима. Захтеви су ушли у предлог буџета СО Краљево за 2005. годину и средства за наведене активности ће бити одобрена крајем ове године.

СВЕТИСЛАВ ПАУНОВИЋ

Компјутерска технологија у служби социјалне политике

Нема плана без Геомапирања

Основни услов за успешно владање јесте располагање информацијама. На основу тачних и систематизованих информација утврђује се право стање ствари – друштвене чињенице. Тек са познавањем чињеница могуће је правити стратегије које усмеравају правце политичких активности. Прављење планова, одабир приоритета, редослед активности... све је то промишљен приступ животной реалности и савремени однос политике која искрено тежи да буде на услузи својим грађанима.

Једна од важних компоненти Пројекта Реформа социјалне политике у Србији који се реализује у Земуну, јесте Геомапирање. Основни циљ овог дела пројекта јесте успостављање система сталног праћења социјалне ситуације и потреба на локалном нивоу. Развијен је софтвер – програм који се први пут примењује управо у Земуну.

Статистички подаци о разним социјалним индикаторима - о старосној структури, броју запослених и незапослених, о основним показатељима стандарда живота, покривености услуга образовања, здравства и социјалне заштите, о броју избеглица и припадника маргинализованих група, груписани су по територијама бивших и садашњих Месних заједница. Ти подаци приказани на мапи

Земун сликовито показују у којим деловима града су сконцентрисане различите врсте социјалних показатеља.

На основу података из пописа становништва 1991. и 2002. године, службених података из институција, служби и органа у општини, који су употпуњени анкетама и истраживањима,

Потребна је обнова административне поделе

Геомапирање Земунске општине урађено је према некадашњој административној подели, када је Земун имао 29 Месних заједница - 13 у подручју приградских насеља, и 16 у градском подручју. Месне заједнице су укинуте почетком 1997. године, а крајем 2000. године су обновлене само у приградским насељима.

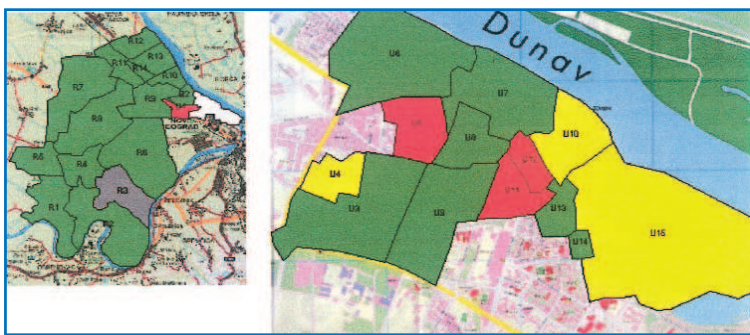
У сарадњи са Центром за социјални рад, Статистичким заводом, невладиним организацијама, уз сарадњу грађана на терену Месних заједница биће могуће квалитетно ажурирање и стварање веродостојне базе података

направљена је почетна верзија ове „Гео-социјалне мапе” Земунa. Следећи и најважнији корак биће обука једног броја људи из органа општинске управе, институција и невладиних организација који ће убудуће ажурирати податке.

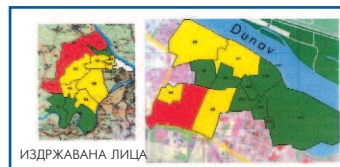
Кад и тај посао буде обављен подаци ће се прикупљати и уносити на два пункта, један у Општини а други највероватније у Центру за социјални рад. Најважнији резултат тог великог посла који треба да буде завршен 2005. године јесте што ће сви ти подаци бити јавни – дакле доступни свим грађанима, заинтересованим појединцима, групама, установама...

Од тада ће општински политичари, јавне институције и удружења грађана имати могућност да се оријентишу и своје активности планирају на основу показатеља који ће их упозоравати на такозване „црвене” (опасне) или „жуте” (упозоравајуће) делове града у којима грађани имају изражене социјалне проблеме.

Због својих дугорочних циљева и примене која није за једнократну употребу, овај пројекат превазилази интересе дневне политике и партијских интереса. Било која власт, ако жели да буде сервис својих грађана, мораће овај систем рада да усвоји као цивилизацијску тековину. И да се утркује како ће што боље да је користи. Д.С

НЕЗАПОСЛЕНИ

ПРИМАОЦИ ПОМОЋИ

